

شناسه	مقررات و رویه اجرایی - دستور جلسه شماره (۳)	تاریخ	۱۴۰۱/۰۷/۱۸
عنوان	بررسی مشکلات تامین و واردات فرآورده های آرایشی و بهداشتی در کشور		
مرجع طرح	انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران		
شرح دستور	<p>مطابق نامه شماره ۶۰/۶۶۶۴۹ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۳۱ وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت، به یکباره ورود گروه کالایی فرآورده های بهداشتی و آرایشی و در سال ۱۳۹۹ واردات رسمی عطریات نیز با هدف مدیریت مصرف و جلوگیری از قاچاق، توسط این وزارت خانه ممنوع اعلام شد. این در حالی است که توان ساخت داخلی کشور این محصولات، پاسخگوی نیاز کشور در این حوزه نمی باشد و تأمین نیاز این بخش به واردات متکی است، که این واردات بدون هیچ گونه ارز دولتی و از محل ارز متقاضی صورت می گرفت.</p> <p>لازم به ذکر است بسیاری از وارد کنندگان در چند سال اخیر درصدد تولید محصولات با مشارکت برندهای معتبر خارجی بر آمدند که فعالیت ایشان به دلیل تحریم ها با کندی پیش می رود و حتی متوقف شده است.</p> <p>از ابتدای ابلاغ این بخشنامه مشکلاتی برای بخش خصوصی و جامعه پیش آمده است که تا کنون نیز ادامه دارد از جمله:</p> <p>۱. تسلیم بازار به کالاهای قاچاق و پر خطر: با توجه به نظر خبرگان و کارشناسان این حوزه، در بسیاری از اقلام این حوزه توان تولید داخلی کشور کمتر از نیاز بازار است. لذا ممنوعیت واردات رسمی نه تنها موجب توسعه تولید داخلی نمی شود بلکه افزایش قاچاق را به همراه دارد که خود مستلزم خروج ارز از کشور است. ضمن اینکه هم حقوق قانونی دولت یعنی عوارض گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده پرداخت نمی شود و هم سازمان غذا و دارو به عنوان متولی اصلی سلامت جامعه ابزار نظارتی مناسب برای کنترل کیفیت محصولات قاچاق ندارد. اکنون به رغم ممنوعیت واردات رسمی فرآورده های بهداشتی و آرایشی کالاهای قاچاق و تقلبی به وفور در بازار وجود دارد. در قانون اساسی کشور، برخورداری از سلامت به عنوان حق اساسی مردم به رسمیت شناخته شده است. قاچاق فرآورده های بهداشتی و آرایشی که از سوی مسئولان و متولیان امر در حوزه بهداشت و درمان کشور نیز تایید می شود، معضلی است که در صورت عدم برخورد و مقابله با آن، آثار ناگواری به دنبال خواهد داشت که مهم ترین آنها، تهدید سلامت مردم است که از دست دادن آن هرگز قابل جبران نخواهد بود. برخی از این محصولات قاچاق حاوی سموم خطرناکی همچون آرسنیک هستند که خطر مسمومیت شدید یا مرگ را به همراه دارند.</p> <p>۲. بیکاری افراد شاغل این حوزه: به دنبال ممنوعیت واردات رسمی این محصولات، بسیاری از شرکت های فعال در این حوزه (حدود ۱۶۰ شرکت یعنی بیش از ۹۰ درصد) تعطیل یا نیمه تعطیل شده اند که ۱۲ هزار شغل مستقیم و ۷۰ هزار شغل غیر مستقیم را برای کشور به وجود آورده بوند و اکنون فعالیت آن ها متوقف شده است. ممنوعیت مطلق واردات فرآورده های بهداشتی و آرایشی، آن هم بر اساس دستور صادره از سوی وزیر صمت در تعارض با اصل ۲۸ قانون اساسی است^۱ و بیش از ۸۰۰۰ نیرو تعدیل گردیده اند.</p> <p>۳. بی اعتمادی شرکای خارجی به فضای مقرراتی ایران: به دنبال نشست هایی که سال های قبل با محوریت ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، وزارت بهداشت، وزارت صمت و تشکل های صنفی این حوزه که در بخش تولید داخلی و واردات فعال هستند برگزار شد، تصمیم بر آن شد که برندهای موثر حاضر در بازار ایران بخش هایی از فرایند تولید خود را به کشورمان انتقال دهند.</p>		

^۱ اصل ۲۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

هر کس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون، برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.

مذاکراتی توسط وارد کنندگان و نمایندگان و نمایندگی های این برندها نیز صورت گرفت. اما نوسان شدید تصمیم های اداری شوک بزرگی به روند این مذاکرات وارد کرد و طرف های خارجی را نسبت به ثبات مقررات در ایران بسیار بدبین کرد.

عمده ترین ایرادات حقوقی

۱. مسولان وزارت صمت در مذاکرات جلسات تعمیق ساخت داخل صنعت آرایشی به " قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی داخل در تأمین نیاز های کشور و تقویت آن ها در امر صادرات " استناد کردند. حال آنکه قانون مذکور بر خرید های دولتی تمرکز دارد.
۲. در بند ۲ الف ماده ۴ " قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی داخل در تأمین نیاز های کشور و تقویت آن ها در امر صادرات " به رعایت مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۶/۱۱/۱۶ نیز اشاره شده است اما در واقع در فرایند تصمیم گیری مربوطه رعایت این مواد در نظر گرفته نشده است.
۳. ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه تأکید دارد که " برقراری موانع غیر تعرفه ای و غیر فنی برای واردات، به جز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضا می کند، ممنوع است ". لذا با توجه به اینکه واردات فرآورده های بهداشتی و آرایشی از محل ارز متقاضی صورت می گرفت و شامل تعرفه های ۲۶ و ۳۶ درصد می شد، ممنوع اعلام کردن آن مغایر قانون مذکور می باشد.

فعالان خصوصی این بخش معتقد هستند؛ تصمیمات خلق الساعه و غیر منطقی برخی از مدیران دولتی، فعالان اقتصادی را جدا از تحریم خارجی در عمل با تحریم داخلی مواجه کرده و موجب خسارت و بحران های اقتصادی برای جامعه چند هزار نفری فعالان بازار فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات کشور شده است. ایشان اظهار دارند که " اگر دولت به دلیل مسائل ارزی، بخشنامه ممنوعیت واردات لوازم آرایشی را ابلاغ کرده است، بارها در جلسات مختلف به ایشان گفته ایم که برای واردات نیازی به ارز دولتی نداریم و با ارز و اعتبار خود می توانیم واردات را انجام دهیم. اگر هم موضوع حمایت از تولید داخلی است که باز هم این ممنوعیت نمی تواند به آنها کمک کند و فقط میزان قاچاق این گونه محصولات را بالا برده و دولت را از درآمدهایی که می توانست از طریق واردات رسمی به دست آورد، محروم می کند. ضمن آنکه ما شرکت های وارد کننده اکنون به بحث تولید هم وارد شده ایم."

انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران از دولت تقاضا کرده اند واردات هدفمند و مدیریت شده فرآورده های بهداشتی و آرایشی به شرط واردات در ازای صادرات و زیر نظر انجمن انجام شود.

^۲ با رعایت مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۶/۱۱/۱۳۹۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی و دریافت نظرات اتاقها، کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران و دیگر تشکلهای سراسری کارفرمایی و کارگری، ظرف مدت چهارماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به درج فهرست توانمندی های محصولات داخلی، ظرفیت و اسامی تولیدکنندگان کالاها و عرضه کنندگان خدمات، پیمانکاران طراحی - ساخت، فناوری های داخلی و رتبه بندی در سامانه متمرکز موضوع جزء (۱) این بند اقدام کند. اطلاعات این سامانه باید به صورت مستمر روزآمد و در دسترس عموم باشد.

^۳ ماده ۲- دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین نامه ها، نظر کتبی اتاقها و آن دسته از تشکلهای ذی ربطی که عضو اتاقها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم گیری دعوت نماید. تبصره - مهلت اجرای حکم بند (ب) ماده (۹۱) قانون اصل (۴۴) درمورد شرکت دادن اتاقها در شوراهای تصمیم گیری برای دولت، شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون است. ماده ۳- دستگاههای اجرائی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه ها و رویه های اجرائی، نظر تشکلهای اقتصادی ذی ربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.

^۴ ماده ۲۲- متن زیر به ماده (۶۶) قانون امور گمرکی مصوب ۲۲/۸/۱۳۹۰ الحاق می گردد:

برقراری موانع غیرتعرفه ای و غیرفنی برای واردات به جز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضاء می کند، ممنوع است. حقوق ورودی مواد اولیه و کالاهای واسطه ای که به منظور تولید صادراتی به ویژه توسط شرکتهای دانش بنیان وارد کشور می شود، ظرف مدت پانزده روز پس از صادرات به آنها مسترد می شود.

متقابلاً اعضای انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران نیز متعهد می شوند:

۱. از روابط تجاری خود برای مدیریت واردات بهره گرفته و فعالیت های این بخش را بدون نیاز تخصیص ارز دولتی ساماندهی کنند.
  ۲. نظارت دقیقی بر واردات داشته و همچون گذشته، کالاهایی را وارد و عرضه کنند که مصرف کنندگان به کالای معتبر، با کیفیت، ایمن و با قیمت رقابتی دسترسی داشته باشند و همچنین مزیت تولید رقابتی در بازار داخلی حفظ شود.
  ۳. به گونه ای برنامه ریزی کنند که ظرف چند سال آینده، بخش مهمی از این کالاها نیز در قالب پروژه های تولید مشترک، با کیفیت و قیمت رقابتی در خاک کشورمان تولید شود تا ارزش افزوده و فرصت های شغلی آن، نصیب جامعه شود.
- به گفته این فعالان اقتصادی، موافقت دولت با پیشنهادات فوق می تواند اتفاقات زیر را به همراه داشته باشد:
۱. مانع انحلال شرکت های فعال در این بخش شده و به آن ها فرصتی دهد تا از ظرفیت های خود برای تغییر فعالیت و ورود به جرگه تولید، بهره گیرند.
  ۲. به رفع کمبود فرآورده های بهداشتی و آرایشی استاندارد، ایمن و با کیفیت در بازار داخلی به ویژه شرایط خاص کنونی کمک شود.
  ۳. در حالی که مساله اصلی دولت حفظ اشتغال و جلوگیری از تشدید رکود اقتصادی است، فرصت های شغلی در این بخش حفظ شود.
  ۴. قاچاق گسترده فرآورده های بهداشتی و آرایشی که امنیت اقتصادی کشور و سلامت مصرف کننده را تهدید می کند، کنترل شود.
- در ارتباط با موضوعات فوق، جلسه ای با حضور فعالان این حوزه در دبیر خانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی تشکیل شد و پس از جمع بندی نظرات پیشنهاد گردید؛ با توجه به مشکلات ذکر شده، صدور مجوز واردات این گروه های کالایی با تغییر ضرائب تعرفه ای (افزایش سود بازرگانی به طور منطقی و مناسب) مورد بررسی قرار بگیرد.

آمار صادرات و واردات محصولات آرایشی بهداشتی موضوع فصل ۳۳ کتاب مقررات صادرات و واردات از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا

پایان ۵ ماهه اول سال ۱۴۰۱

صادرات/واردات	ارزش وزنی (تن)	ارزش ریالی (میلیون ریال)	ارزش دلاری
صادرات	۱۰۲،۴۳۴	۱۸،۴۱۵،۴۶۳	۱۲۶،۲۴۸،۰۵۳
واردات	۸۸۰،۴۰	۵۶،۹۴۷،۰۷۰	۱،۰۹۲،۴۸۰،۷۲۶

ملاحظه ۱: این آمار توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران ارائه شده است.

لیست کد تعرفه های غیر فعال در حوزه واردات فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات

ردیف	حقوق ورودی	وضعیت	گروه	شرح	کد HS
۱	۱۵	غیرفعال	۲۷	سایر	۳۳۰۳۰۰۹۰
۲				فرآورده های آرایش لب، ناخن، ضد آفتاب، زیبایی	۳۳۰۴۱۰۰۰
۳	۱۵	غیرفعال	۴	در بسته بندی آماده برای خرده فروشی	۳۳۰۴۱۰۱۰
۴	۱۰	غیرفعال	۴	سایر	۳۳۰۴۱۰۹۰

۳۳۰۴۲۰۱۰	مغز مداد آرایشی	۴	غیرفعال	۵	۵
۳۳۰۴۲۰۲۰	در بسته بندی آماده برای خرده فروشی	۴	غیرفعال	۱۵	۶
۳۳۰۴۲۰۹۰	سایر	۴	غیرفعال	۱۵	۷
۳۳۰۴۳۰۱۰	در بسته بندی آماده برای خرده فروشی	۴	غیرفعال	۱۵	۸
۳۳۰۴۳۰۹۰	سایر	۴	غیرفعال	۱۵	۹
۳۳۰۴۹۱۱۰	در بسته بندی آماده برای خرده فروشی	۴	غیرفعال	۱۵	۱۰
۳۳۰۴۹۱۹۰	سایر	۴	غیرفعال	۱۵	۱۱
۳۳۰۴۹۹۱۰	(ژل قابل تزریق زیر پوست)	۴	غیرفعال	۱۵	۱۲
۳۳۰۴۹۹۲۰	سایر	۴	غیرفعال	۱۵	۱۳
۳۳۰۴۹۹۹۰	سایر	۴	غیرفعال	۱۵	۱۴
۳۳۰۵۲۰۰۰	فرآورده های فر زدن دائمی یا باز کردن مو	۴	غیرفعال	۱۵	۱۵
۳۳۰۵۳۰۰۰	فیکساتور مو	۴	غیرفعال	۱۵	۱۶
۳۳۰۵۹۰۱۰	در بسته بندی آماده برای خرده فروشی	۲۷	غیرفعال	۱۵	۱۷
۳۳۰۶۱۰۰۰	مواد پاک کننده دندان	۲۷	غیرفعال	۱۵	۱۸
۳۳۰۶۹۰۰۰	سایر	۲۷	غیرفعال	۱۵	۱۹
۳۳۰۷۱۰۰۰	فرآورده ها برای قبل از اصلاح، حین اصلاح و بعد از اصلاح صورت	۴	غیرفعال	۲۶	۲۰
۳۳۰۷۱۰۱۰	(فرآورده های اصلاح)	۴	غیرفعال	۱۵	۲۱
۳۳۰۷۲۰۰۰	بو زدهای بدن و ضد ترشح عرق	۲۷	غیرفعال	۱۵	۲۲
۳۳۰۷۳۰۰۰	املاح معطر و سایر فرآورده ها برای استحمام	۴	غیرفعال	۱۵	۲۳

ملاحظه ۲: این جدول توسط انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران ارائه شده است.

<p>۱. بیکاری فعالان این حوزه به دلیل ممنوعیت های تحمیلی به آنان موجب تعطیل یا نیمه تعطیل شدن ۱۲ هزار شغل مستقیم و ۷۰ هزار شغل غیر مستقیم شده و همچنین توقف فعالیت های آنان شده است و بیش از ۸۰۰۰ نیرو تعدیل شده اند .</p> <p>۲. تسلیم بازار به کالاهای قاچاق و غیر استاندارد به دلیل این ممنوعیت ها باعث خروج ارز از کشور و به خطر افتادن سلامت افراد جامعه می شود. با توجه به نظر خبرگان و کارشناسان این حوزه، در بسیاری از اقلام این حوزه توان تولید داخلی کشور کمتر از نیاز بازار است، قطعاً ممنوعیت واردات رسمی نه تنها موجب توسعه تولید داخلی نمی شود بلکه افزایش قاچاق را به همراه دارد که خود مستلزم خروج ارز از کشور است. ضمن اینکه هم حقوق قانونی دولت یعنی عوارض گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده پرداخت نمی شود و هم سازمان غذا و دارو به عنوان متولی اصلی سلامت جامعه ابزار نظارتی مناسب برای کنترل کیفیت محصولات قاچاق ندارد.</p> <p>۳. بی اعتمادی شرکای خارجی به فضای مقرراتی ایران پس از وضع این ممنوعیت ها اتفاق افتاد. به دنبال نشست هایی که سال های قبل با محوریت ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، وزارت بهداشت، وزارت صمت و تشکل های صنفی این حوزه که در بخش تولید داخلی و واردات فعال هستند برگزار شد، تصمیم بر آن شد که برندهای موثر حاضر در بازار ایران بخش هایی از فرایند</p>	<p>برخی ایرادات و موضوعات مطروحه توسط فعالان اقتصادی</p>
---	--

<p>تولید خود را به کشورمان انتقال دهند. مذاکراتی هم توسط وارد کنندگان و نمایندگی های این برندها نیز صورت گرفت. اما نوسان شدید تصمیم های اداری شوک بزرگی به روند این مذاکرات وارد کرد و طرف های خارجی را نسبت به ثبات مقررات در ایران بسیار بدبین کرد.</p> <p>۴. عدم توجه به روح "قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی داخل در تأمین نیاز های کشور و تقویت آن ها در امر صادرات" موجب بی توجهی به هدف این قانون شده است، به طور مثال در بند ۲ الف ماده ۴ قانون مذکور به رعایت مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار م صوب ۱۶/۱۱/۱۳۹۰ نیز اشاره شده است اما در واقع در فرایند تصمیم گیری مربوطه رعایت این مواد در نظر گرفته نشده است.</p> <p>۵. عدم توجه به ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه که به "برقراری موانع غیر تعرفه ای و غیر فنی برای واردات، به جز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضا می کند، ممنوع است" تاکید دارد.</p>	
<p>۱. با توجه به مشکلات فعلی موجود، وزارت صمت ضمن بازنگری ضرائب تعرفه ای در صورت نیاز (افزایش سود بازرگانی به طور منطقی و مناسب و با مشارکت و موافقت نمایندگان انجمن)، حداکثر ظرف مدت ۲ هفته نسبت به صدور مجوز واردات قانونی این گروه های کالایی برای اعضای انجمن انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران اقدام نماید.</p> <p>۲. طی تفاهم نامه مشترکی بین وزارت صمت، وزارت بهداشت و همچنین انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران، به گونه ای برنامه ریزی شود که طی یک برنامه زمان بندی مشخص، نسبت به محدودیت واردات اقدام شود تا بخش مهمی از کالاهای آرایشی و بهداشتی در قالب پروژه های تولید مشترک، با کیفیت و قیمت رقابتی در داخل کشور تولید شود.</p>	<p>پیشنهادات دبیرخانه</p>
<p>۱. نامه شماره ۴۰۱/۵۲۱۴-ص مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۳ انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران</p> <p>۲. نامه شماره ۴۰۱/۵۲۲۵-ص مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۷ انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران</p> <p>۳. نامه شماره ۶۰/۶۶۶۴۹ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۳۱ وزارت صنعت، معدن و تجارت</p> <p>۴. ابلاغیه شماره ۶۰/۱۶۲۲۳۲ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۱۲ وزارت صنعت، معدن و تجارت</p> <p>۵. نامه شماره ۴۰۱/۵۲۸۶-ص مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۲ انجمن وارد کنندگان فرآورده های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران</p> <p>۶. نامه شماره ۱۴۰۱/۸۶۸۲۸۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۹ گمرک جمهوری اسلامی ایران</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>